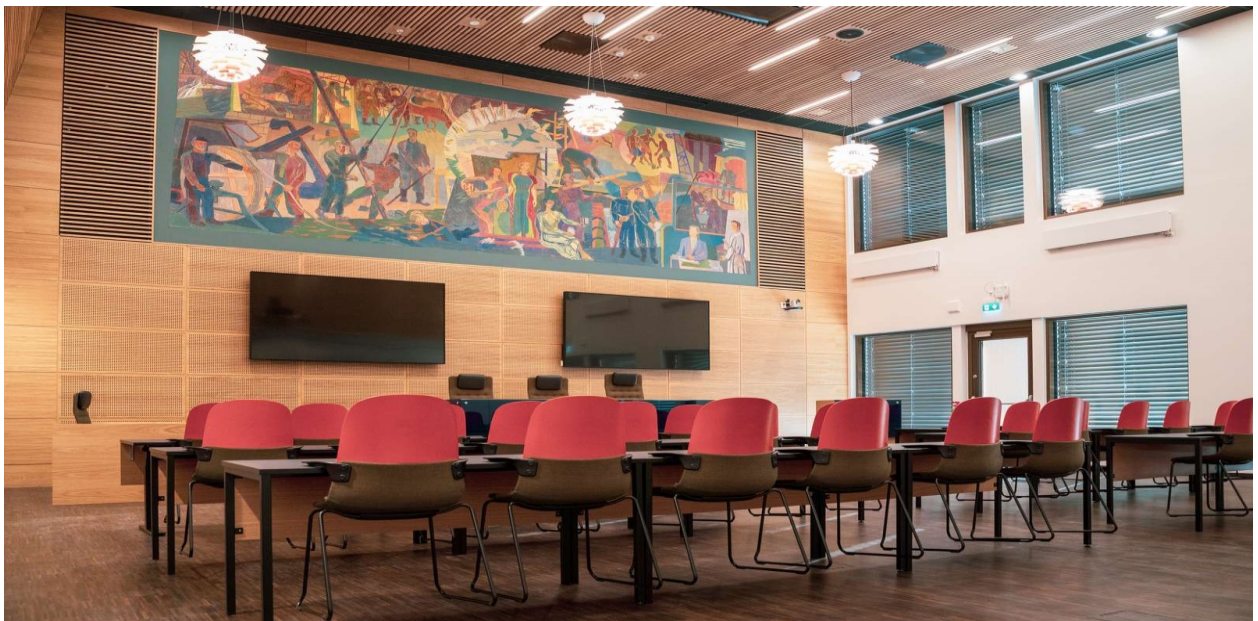

GJØVIK KOMMUNE

Håndbok for folkevalgte i Gjøvik kommune, kommunestyreperioden 2023-2027

Vedtatt i kommunestyret 14. september 2023, sak 113/2023

Innhold

Forord	5
Din rolle som folkevalgt	5
Generelle arbeidsvilkår	6
Folkevalgte og mediekontakt	7
Forholdet til administrasjonen	7
Politisk sekretariat	8
Forholdet til tillitsvalgte	8
Etiske retningslinjer for folkevalgte i Gjøvik kommune	8
Gaver eller gjenytelser	9
Åpenhet	9
Mellommenneskelige forhold	9
Taushetsplikt	10
Varsling ved brudd på taushetsplikten	10
Forholdet til brukerrepresentanter	10
Folkevalgtes innsynsrett	10
Kontrollutvalgets innsynsrett	11
Kommunikasjon i sosiale medier	11
Håndtering og oppfølging av trusler og hatefulle ytringer	12
Slik styres Gjøvik kommune	13
Kommunestyret	13
Formannskapet	13
Råd og utvalg	14
Kontrollutvalget	14
Klageutvalget	14
Administrasjonen	15

Møteordningen	16
Møteordningen i kommunestyret.....	16
Interpellasjoner og åpen post	16
Møteordningen i formannskapet	18
Møteordning i utvalg og råd.....	18
Saksforberedelse	18
Innkalling – utsending av sakslister	18
Møteplikt og forfall.....	19
Forfall ved politiske møter	19
Annen møteavvikling.....	20
Fjernmøter.....	20
Folkevalgtopplæring og deltakelse på kurs og samlinger i valgperioden	21
Fritak fra verv som folkevalgt.....	21
Fritaksgrunner	22
Kortere fritak.....	22
Vurderingskriterier	22
Krav til dokumentasjon	22
Saksgang- og behandling.....	22
Suppleringsvalg	23
Godtgjøring og arbeidsvilkår	23
Møtegodtgjøringer	24
Godtgjøring til varaordfører	25
Godtgjøring til opposisjonsleder	25
Mobiltelefon, pc og aviser	25
Godtgjøring til formannskapets medlemmer	25
Godtgjøring til utvalgsledere.....	26
Ledere og medlemmer i råd.....	26

Leder av kontrollutvalg.....	26
Leder av klageutvalget	26
Tapt arbeidsinntekt	26
Ulegitimert tap	27
Reduksjon av fast godtgjøring.....	27
Permisjoner	27
Kjøregodtgjøring i forbindelse med vervet	28
Barnepass og omsorgsoppgaver	28
Utbetaling av godtgjøring.....	28
Sykepenger, pensjon og yrkesskade	28
Fremme krav om godtgjøring for møter, kjøring og andre utgifter.....	29
Praktisk informasjon	29
Digitale løsninger.....	29
Gjøvik kommune sin hjemmeside	29
Acos møteportal	29
Elektronisk votering i møte	29
Kommune-TV.....	29
Kontor, møterom og adgang.....	30
E-post.....	30
Utstyr.....	30

Forord

Kjære kommunestyrerepresentanter

Tusen takk for at dere velger å bruke av deres fritid på vårt lokalsamfunn, Gjøvik. Sammen skal vi gjennom fire år fatte ufattelig mange beslutninger som vil bety en forskjell for innbyggere, næringsliv, kultur, idrett og frivillighet i Gjøvik.

Vi kommer til å være uenige i enkelte saker, men erfaringen viser at vi i de fleste saker, særlig de store viktige sakene for utviklingen av Gjøviks fremtid så er vi først og fremst enige. Felles for oss alle er et ønske om å gjøre lokalsamfunnet vårt til et bedre sted for neste generasjon – vi er bare i enkelte saker uenige om veien dit.

I en tid med krig i vårt nærområde og konflikt og nedbygging av demokratiet i verden er det å påta seg et folkevalgt verv en svært viktig oppgave. Andelen innbyggere i verden som lever i et demokrati er nå på under 30 prosent og har ikke vært lavere på over 30 år. Og selv om Norge er et av verdens mest robuste demokratier så ser vi også i vår virkelighet at demokratiet er under press. Ikke minst er den fallende valgoppslutningen et tegn på dette. Ved kommunevalget i Gjøvik i 2023 var oppslutningen på lave 56%. Dette er vår periodes viktigste sak å jobbe sammen for å forbedre. Vi må evne å gjøre debattene, saken og kommunestyret til en arena som synliggjør betydningen våre vedtak har for folks dagligliv i Gjøvik. Vi må gjennom konstruktive, inkluderende og åpne prosesser invitere flere til aktiv deltakelse.

Jeg håper vi sammen alle 41 kommunestyrerepresentanter på tvers av partifarger, sammen med administrasjon og ansatte vil evne gjennom fireårsperioden å vise hvor viktig det arbeidet som gjøres for innbyggerne i denne salen er. Som kommunestyre fatter vi beslutninger som er avgjørende for innbyggerne våre fra vugge til grav, for næringslivet fra idé til realisering, for kultur, idrett og frivillighet fra tanke til handling og for Gjøviks posisjon fra det første innlegget i debatten til Stortingets vedtak om veg, sykehus eller studieplasser.

Sammen skal vi bringe Gjøvik videre inn i fremtiden – jeg ønsker dere alle lykke til med arbeidet og ser frem til å være ordfører for dere alle.

Anne Bjertnæs
ordfører

Din rolle som folkevalgt

Som folkevalgt har du en viktig rolle i å representere innbyggerne og ta ansvar for utviklingen av lokalsamfunnet. Det er viktig å ha en god forståelse for de ulike rollene du har som folkevalgt:

Ombudsrollen: innebærer at du som folkevalgt skal arbeide for innbyggernes interesser og være opptatt av deres behov og ønsker når politiske beslutninger skal fattes. Dette betyr at du må være lydhør overfor innbyggernes synspunkter og representere deres interesser så godt som mulig.

Politisk rolle: hvor du skal arbeide for å gjennomføre den politikken du og ditt parti står for. Denne politikken er normalt nedfelt i lokalpartiets program eller fra sentralt hold. I denne rollen har du mulighet og rett til å påvirke andres syn og få dem til å endre oppfatning.

Styringsrollen: hvor du som folkevalgt er med på å prioritere og fatte vedtak i kollegiale organer. Dette kan være kommunestyret, formannskapet, utvalg eller andre organer som er sammensatt av flere medlemmer. I disse organene har alle medlemmer lik stemmerett når avgjørelser skal tas, eventuelt med lederens dobbeltstemme. Styringsrollen innebærer at du bør arbeide for å finne løsninger som er til det beste for lokalsamfunnet, og at du bør være villig til å samarbeide og inngå kompromisser med andre politikere og grupperinger for å oppnå flertallsvedtak.

Arbeidsgiverrollen: innebærer at du er med på å påvirke hvordan kommunen skal framstå som arbeidsgiver. Arbeidsgiverrollen utøves i kollegiale organer og kommer til uttrykk gjennom flertallsvedtak.

[Les mer om folkevalgtes arbeidsgiveransvar i brosjyre fra KS \(PDF\).](#)

Generelle arbeidsvilkår

Forberedelse til møter

Kommunens politiske styringsstruktur bygger på den forutsetningen at de folkevalgte forbereder seg til møter i folkevalgte organer på fritiden. Dette innebærer at antall møter, tidspunkt for møtene, saksmengde, omfanget av dokumenter og tilganger til elektroniske tjenester tilpasses dette prinsippet i den grad det er mulig.

Det er viktig at de folkevalgte har tilstrekkelig tid og ressurser til å kunne utføre sitt verv på en tilfredsstillende måte.

Tilrettelegging for folkevalgte med funksjonsnedsettelse

Kommunen har et ansvar for å bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne ikke hindres i å delta fullt ut i kommunens folkevalgte organer. Rådhuset har de siste årene blitt oppgradert for å møte standardene til universell utforming. Kommunestyresalen og flere av de øvrige møterommene på rådhuset er utstyrt med *teleslynge*.

Tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne bidrar til en inkluderende og representativ politisk styringsstruktur.

Opplæring

For å sikre at de folkevalgte i kommunen får den kunnskapen og kompetansen som kreves for å utøve sine verv på en god måte, skal alle nyvalgte og gjenvalgte ha obligatorisk opplæring ved starten av en ny valgperiode.

Denne opplæringen kan blant annet bestå av en gjennomgang av kommunens styringsstruktur, saksbehandlingsrutiner, hvilke hjelpemidler de folkevalgte har til rådighet i sitt arbeid og hvilke plikter og rettigheter de har opp mot lovverket.

De folkevalgte vil også få opplæring i systemet for å legge inn krav om tapt arbeidsfortjeneste, møtegodtgjøringer og utlegg som for eksempel kilometergodtgjøring.

Folkevalgte og mediekontakt

Politikerne har ansvar for å kommunisere de politiske vurderingene, prioriteringene og beslutningene.

Kommunedirektøren har ansvar for å kommunisere de faglige vurderingene som er lagt til grunn i innstillinger og beslutninger og skal sørge for god informasjon om hva vedtak innebærer.

Ordføreren er kommunens talsperson i krisesituasjoner.

[Her kan du lese mer om kommunens kommunikasjonsstrategi \(PDF\).](#)

[Her finner du KS sin håndbok for ordførere \(PDF\).](#)

Forholdet til administrasjonen

For å få til god og nødvendig samhandling mellom kommunestyret og kommunedirektøren, skal kontakten som prinsipp skje gjennom ordfører og kommunedirektør.

Kommunedirektøren er den sentrale aktøren i styringsdialogen mellom de folkevalgte og administrasjonen og skal skaffe balansert og helhetlig styringsinformasjon.

Som folkevalgt er ditt viktigste redskap for styring kommunens kommuneplan og styringsdokumentet (handlingsprogram, økonomiplan og årsbudsjett, drift- og investeringsbudsjett). Styringsdokumentet rulleres årlig gjennom en politisk og administrativ prosess.

God og riktig informasjon om den kommunale virksomheten er en viktig forutsetning for at dere som folkevalgte kan utøve effektiv styring. Kommunedirektøren skal se til at dere får den nødvendige faktainformasjonen og at hele kommunestyret får tilgang på den samme informasjonen.

Politisk sekretariat

Gjøvik kommune har et politisk sekretariat som legger til rette for møter i kommunestyret, formannskapet, utvalg og råd. De klargjør utsendelse av innkalling, sakslister og øvrige møtedokumenter. Spørsmål knyttet til møtegodtgjørelser, refusjoner og andre praktiske ting knyttet til utøvelsen av ditt verv rettes hit, via epostadressen politiker@gjovik.kommune.no

Dersom du må melde forfall til et møte skal det også sendes til sekretariatet.

Forholdet til tillitsvalgte

Den løpende dialogen med de tillitsvalgte ivaretas av administrasjonen i samsvar med avtaleverk og medbestemmelse. Den politiske rollen som arbeidsgiver utøves i kollegiale organer og spesielt gjennom personalpolitisk utvalg.

De tillitsvalgte skal involveres i budsjettprosessen.

Gjøvik kommune ønsker et styrket lokalt partssamarbeid. I det lokale partssamarbeidet legges det vekt på:

- at partene har et felles mål om å få til et budsjett i balanse, jf. kommunelovens krav til budsjett
- at partene utfordrer og utfyller hverandre
- at prosessen kan bidra til å få fram nye og gjerne alternative ideer
- at partene er åpne for hverandres forslag og at det forslagene som etter hvert blir tiltak er bredt nok og tilstrekkelig belyst

Etiske retningslinjer for folkevalgte i Gjøvik kommune

Kommuneloven og forvaltningsloven gir bestemmelser om habilitet som gjelder for alle folkevalgte. Situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser skal unngås. Det samme gjelder situasjoner som kan svekke tilliten til folkevalgtes upartiskhet. Alle må gjøre seg kjent med disse lovene og følge fastsatte bestemmelser. Eksempler på interessekonflikter kan være:

- Forretningsmessige forhold til noen av partene i saker du skal behandle som folkevalgt
- Formelle roller i interesseorganisasjoner som har partsinteresse i saker du skal behandle som folkevalgt
- Personlige økonomiske interesser som kan føre til at du kommer i en konkurransesituasjon eller i en lojalitetskonflikt i forhold til kommunens interesser
- Familiære og andre nære sosiale forbindelser

For å sikre størst mulig åpenhet og innsyn skal det føres et register som viser styreverv, økonomiske interesser og lignende for medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret og utvalgene. Slike opplysninger registreres i KS' styrevervregister.

Dersom du er i tvil om du er habil til å behandle en sak, skal du be om at din habilitet blir tatt opp til vurdering i organet du møter i. Det er det enkelte organ som avgjør om du er habil eller ikke. Tvilstilfeller kan med fordel drøftes med kommunedirektøren i forkant av møtet.

Gaver eller gjenytelser

Hovedregelen er at politikere i Gjøvik kommune ikke skal motta gaver, bevertning, rabatter, lån eller andre ytelser eller fordeler som er av en slik art at de kan påvirke eller være egnet til å påvirke handlinger, saksforberedelse eller avgjørelser. Dette gjelder både for politikeren selv og på vegne av andre.

Dette omfatter også gunstige betingelser knyttet til reiser og opphold. Reise og oppholdsutgifter i faglig sammenheng skal dekkes av kommunen. Gaver av ubetydelig verdi så som blomster, konfekt, et enkelt måltid og lignede anses ikke som slik påvirkning og omfattes ikke av retningslinjene. Gaver omfatter ikke bare materielle gjenstander, men også andre fordeler eksempelvis personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester.

Politikere i Gjøvik kommune må heller ikke gi eller tilby tjenester eller fordeler som ikke har vært til ordinær saksbehandling til enkeltpersoner/grupper eller foreninger. Det er ikke anledning til å låne ut eller leie ut maskiner, kjøretøy eller annet utstyr til ansatte for privat eller næringsmessig bruk. Privat bruk av kommunens eiendeler/verdier kan bare skje når tjenstlige forhold tilsier dette, eksempel hjemlån av bærbar PC, mobiltelefon og tjenestebil. Kommunens utstyr og eiendeler, herunder datautstyr og kontormateriell, skal i hovedsak benyttes til arbeidsrelaterte formål. For privat bruk av kommunens eiendeler/verdier og utlån av lokaler i Gjøvik kommune vises til egne retningslinjer.

Åpenhet

Offentlighet og åpen diskusjon er en forutsetning for et velfungerende demokrati. Politiske beslutningsprosesser i Gjøvik skal være preget av åpenhet, meroffentlighet og innsyn så langt personvern hensyn gjør det mulig. Kommunens informasjons- og kommunikasjonskanaler skal bidra til å gi innbyggere og andre interesserte innsyn i politiske prosesser og regelverket som regulerer disse.

Mellommenneskelige forhold

Som folkevalgt må du være bevisst din rolle og ditt kollektive ansvar som arbeidsgiver. Det forventes at folkevalgte kommuniserer med respekt overfor ansatte, men også at de folkevalgte i tiltale og omtale viser hverandre respekt. Dette gjelder både når du arbeider sammen i saksforberedende organer og når du står på talerstolen. Hvis du som folkevalgt finner det nødvendig å ta opp forhold som gjelder kommunens administrasjon, skal dette skje gjennom kommunedirektøren eller representanter for kommunedirektøren.

De folkevalgte har et selvstendig ansvar for å omtale kommunen på en redelig måte. Dette innebærer at saker som tas opp i offentlige organer baseres på faktiske forhold.

Taushetsplikt

Forvaltningslovens regler om taushetsplikt gjelder også for folkevalgte. Når en sak behandles for lukkede dører etter kommuneloven, har den folkevalgte automatisk taushetsplikt om opplysningene som er underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven eller annen lovgivning. Andre opplysninger som framkommer i løpet av et lukket møte, men som ikke er omfattet av taushetsplikten, er likevel ikke forbudt å referere til. Taushetsplikten gjelder også når du ikke lenger er folkevalgt.

Departementet har laget en veileder omkring taushetsplikt for folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner. Målgruppa er først og fremst ordfører, varaordfører, utvalgsledere og sekretariat for folkevalgte.

[Les mer fra veilederen for taushetsplikt for folkevalgte på regjeringen.no](#)

Varsling ved brudd på taushetsplikten

Hvis du oppdager brudd på taushetsplikten, oppfordrer vi deg til å ta kontakt med ordfører og kommunedirektøren slik at dere sammen kan vurdere hva som skal gjøres.

Forholdet til brukerrepresentanter

Brukere representeres gjennom formaliserte kanaler. Gjøvik kommune har følgende råd med brukerrepresentanter:

- Eldrerådet
- Rådet for personer med funksjonsnedsettelse
- Ungdomsrådet
- Studentrådet

Det er også samarbeidsutvalg ved de enkelte skoler og barnehager, samt brukerutvalg for NAV.

Folkevalgtes innsynsrett

Hovedprinsippet er at formannskapet, faste utvalg og andre folkevalgte organer som kollegiale organer har rett til innsyn i saksdokumenter som omfatter de delene av kommunens virksomhet som ligger innenfor organets virkeområde. Disse organene kan også kreve innsyn i dokumenter innenfor andre virksomhetsområder når dokumentene er nødvendige for vedkommende organs behandling av en konkret sak.

Retten til innsyn inntreffer når saken er framlagt/utsendt til politisk behandling. Sammen med saksframlegget skal det være en oversikt over dokumenter som er innsendt, innhentet eller utarbeidet i tilknytning til saken. Unntaket gjelder interne arbeidsdokumenter for administrasjonen.

For saker som avgjøres i administrasjonen gjelder retten til innsyn fra det tidspunktet saken er ferdigbehandlet.

Folkevalgtes rett til innsyn omfatter i utgangspunktet ikke taushetsbelagte opplysninger.

Henvendelser om innsyn skal skje tjenestevei. Rent praktisk rettes henvendelser om innsyn til kommunens postmottak som videresender henvendelsen internt.

Alle kommuner skal utarbeide et reglement om folkevalgtes innsynsrett. Gjøvik kommune benytter seg av det veiledende normalreglementet som er utarbeidet av Kommunal- og distriktdepartementet.

[Du kan lese mer om veiledende normalreglement for folkevalgtes innsynsrett på departementets nettsider.](#)

Kontrollutvalgets innsynsrett

Kontrollutvalgets innsynsrett er hjemlet i kommuneloven paragraf 23 og forskrift om kontrollutvalg.

Hovedprinsippet er at kontrollutvalget kan kreve opplysninger som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. Dette er i utgangspunktet ikke begrenset av at opplysningene er taushetsbelagt og gjelder opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som er nødvendige for at kontrollutvalget kan gjennomføre sine kontrolloppgaver.

[Du kan lese mer om departementets tolkning av kontrollutvalgets innsynsrett på regjeringen.no.](#)

Kommunikasjon i sosiale medier

Sosiale medier utfordrer den enkelte ekstra med hensyn til å være bevisst egen kommunikasjon. Det er derfor viktig også for politikere å ivareta profesjonalitet i kommunikasjonen.

Politikere bør ha samme takt og tone på sosiale medier som i andre fora. Det innebærer respekt både for innbyggere, ansatte og andre politikere.

Er du som politiker i tvil om hvordan du kan eller ikke kan kommentere eller kommunisere i en sak på sosiale medier, kan kommunikasjonsavdelingen i kommunen gi deg gode råd.

[Her finner du kommunens kommunikasjonsstrategi, som kan gi deg noen råd \(PDF\).](#)

Håndtering og oppfølging av trusler og hatefulle ytringer

En av de viktigste forutsetningene for et velfungerende demokrati er ytringsfriheten. Du som folkevalgte **skal** være åpen for kritikk, men likevel ikke tåle enhver form for trusler, hets, sjikane eller hatefulle ytringer.

Hva kan trusler, hets, sjikane eller hatefulle ytringer være?

- Trusler og truende adferd kan uttrykkes verbalt eller gjennom tegn/kroppsspråk. Formålet må være å skape ubehag, frykt, engstelse og/eller usikkerhet.
- Med sjikane og hets forstås ærekrenkende utsagn for å skremme, krenke eller annen fiendtlig, nedverdiggende eller ydmykende adferd.
- Med hatefulle ytringer forstås ytringer av diskriminerende art på grunn av noens tilhørighet til en bestemt minoritetsgruppe, når denne ytringen er framsatt offentlig eller i andres nærvær, og den er rettet mot en bestemt gruppe eller individets antatte gruppetilhørighet (straffeloven paragraf 185).

Hva bør du gjøre?

Folkevalgte som observerer, selv utsettes for, eller på annen måte blir gjort kjent med hets, sjikanering, hatefulle ytringer og trusler mot seg selv eller andre folkevalgte, oppfordres til å forfølge forholdet.

Det er viktig at du slipper å håndtere slike hendelser alene. Du bør derfor informere din partileder. Du, eventuelt i samråd med partileder, bør også søke råd fra politiet direkte eller få bistand fra kommunedirektøren ved kommuneadvokaten.

Partileder, varaordfører og ordfører som utsettes for trusler, hets, sjikane eller hatefulle ytringer oppfordres til å snakke med en partikollega om hendelsen, og tilsvarende søke råd hos politiet direkte eller fra kommunedirektør via kommuneadvokaten.

Hvis du har opplevd noe som kan oppfattes som trusler, sjikane eller hatefulle ytringer, bør du vurdere om:

- hendelsen skal ignoreres, dersom den oppleves som bagatellmessig og du ikke finner den skadelig eller belastende
- om du vil tipse politiet om hendelsen, herunder søke råd rundt egen sikkerhet
- anmelde hendelsen alene eller med kommuneadvokatens bistand
- du vil ta ut stevning og eventuelt kreve erstatning

Kommuneadvokaten kan bistå i kommunikasjon med politiet og administrasjonen for øvrig med tanke på sikkerhetstiltak og annen tilrettelegging, vurdere om ytringen antas å være straffbar og bistå med anmeldelse.

Slik styres Gjøvik kommune

Det er kommunestyret som er øverste myndighet i Gjøvik kommune. Kommunen styres etter formannskapsmodellen som betyr at alle partiene med en viss oppslutning blir representert og bidrar i styringen av kommunen. Formannskapets hovedoppgaver er å forberede behandlingene av større saker som budsjetter og kommuneplaner for kommunestyret. Formannskapet skal ha ansvaret for næringsaker.

Kommunestyret

Størrelsen på kommunestyret avhenger av befolkningsstørrelsen i kommunen. Gjøvik kommune har 41 medlemmer som er valgt for fire år gjennom kommunestyrevalget.

Kommunestyret har i prinsippet det overordnede ansvaret og myndighet til å bestemme hvilke oppgaver kommunen skal ivareta. Kommunen må likevel i praksis forholde seg til de ansvarsoppgaver som er gitt kommunen fra staten via særlovgivning. Disse er særlig knyttet til velferdsoppgaver som grunnskoleutdanning, eldreomsorg, kommunale helsetjenester og sosiale stønader.

Kommunestyret ledes av ordføreren som også velges for en periode for fire år etter hvert kommunevalg.

Formannskapet

For kommuner som har valgt formannskapsmodellen har formannskapet en sentral rolle i kommunens beslutningsprosess. Blant annet fungerer formannskapet som et saksforberedende organ for kommunestyret, men det kan også bli delegert beslutningsmyndighet i enkeltsaker. I tillegg er formannskapet forpliktet til å forberede økonomiplan, budsjett og forslag til skattevedtak før de skal behandles i kommunestyret.

Formannskapet i Gjøvik kommune består av 11 representanter fra kommunestyret, og sammensettingen er basert på partienes proporsjonale representasjon i kommunestyret.

I formannskapsmodellen er administrasjon og politikk to separerte sfærer. Dette betyr at politikernes hovedoppgave blir å fatte vedtak på bakgrunn av faglige råd fremmet av kommunedirektøren, som er øverste administrative leder i kommunen. Poenget med formannskapsmodellen fremfor andre organisasjonsmodeller er at den skaper en tydelig politisk styring, samtidig som administrasjonen får en stor grad av selvstendighet.

Råd og utvalg

Faste utvalg skal ha 11 medlemmer. Målet er at representanter som er valgt inn i kommunestyret skal ha mulighet til å sitte i et utvalg.

Oversikt over råd og utvalg i valgperioden 2023 - 2027

- Utvalg for oppvekst, kultur og idrett
- Utvalg for helse, mestring og velferd
- Utvalg for samfunnsutvikling, bærekraft og tekniske tjenester

Øvrige råd og utvalg:

- Kontrollutvalg
- Personalpolitisk utvalg (formannskapet)
- Klageutvalg
- Valgstyre
- Eldrerådet
- Råd for personer med funksjonsnedsettelse
- Ungdomsrådet
- Internasjonalt råd
- Studentråd
- Kulturråd

Kontrollutvalget

Kontrollutvalgets innsynsrett er hjemlet i kommunelovens kapittel 23 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Hovedprinsippet er at kontrollutvalget kan kreve opplysninger som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. Denne er i utgangspunktet ikke begrenset av at opplysningene er taushetsbelagt og gjelder opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som er nødvendige for at kontrollutvalget kan gjennomføre sine oppgaver.

[Du finner forskriften om kontrollutvalg og revisjon på lovdata.no.](https://lovdata.no)

Klageutvalget

Klageutvalget er Gjøvik kommunes særskilte klageinstans og har fem faste medlemmer.

Ansvarsområdet til klageutvalget er å behandle og avgjøre klager i saker der den kommunale forvaltningen har fattet vedtak. Det kan prøve alle sider ved et påklaget vedtak og ta hensyn til nye opplysninger som foreligger på vedtakstidspunktet. De kan avvise saker, oppheve, endre eller stadfeste påklagde vedtak.

[Utvalget er hjemlet i forvaltningsloven paragraf 28, andre ledd.](#)

Administrasjonen

Administrasjonen har ansvaret for den daglige driften av kommunen og gjennomfører det som er bestemt av politikerne. Den øverste lederen for administrasjonen er kommunedirektøren.

Gjøvik kommune består i 2023 av fem sektorer:

- Administrasjon, forvaltning og teknisk drift (AFT)
- Helse og omsorg
- NAV
- Oppvekst
- Samfunnsutvikling

Møteordningen

Det utarbeides rullerende helårsplaner for den politiske møtevirksomheten, slik at det til enhver tid er fastlagt møtedatoer for det enkelte råd/utvalg.

Møteplanen ligger på kommunens hjemmeside og i møteportalen i ACOS.

Møtene skal samordnes for å sikre at råd og utvalg kan ta del i saksbehandlingen og høres i saker av betydning for deres ansvarsområde. Møteplaner bør så langt som mulig også ta hensyn til faste møter i fylkeskommunen og regionen.

Utvalgene har som hovedregel møte to uker før kommunestyret. Formannskapet har som hovedregel møte en uke før kommunestyret.

Rådene har møte før utvalgene.

Styrer, råd og utvalg avvikler i hovedsak sine møter på rådhuset.

Møteordningen i kommunestyret

Kommunestyremøter er vanligvis på torsdager og vil enten være dag- eller kveldsmøter i henhold til det som til enhver tid er fastlagt i helårsplanen for politisk møtevirksomhet.

Møter på dagtid er som hovedregel i tidsrommet 9:00-16:00, og kveldsmøtene 16:30-21:30. Tidspunktet varsles senest ved innkalling til møtet.

[Alle kommunestyremøter strømmes via kommune-tv på Gjøvik kommunes nettsider.](#)

Interpellasjoner, grunngitte spørsmål og åpen post

Interpellasjoner

Interpellasjoner er en forespørsel som gjelder generelle /prinsipielle spørsmål. En interpellasjon kan fremmes skriftlig av et kommunestyremedlem overfor ordføreren. Frist for å fremme interpellasjon til ordføreren er ni (9) dager før møtet i kommunestyret.

Interpellasjon sendes ut sammen med sakslisten.

Ordfører svarer i kommunestyremøtet og kommunestyrets medlemmer kan be om ordet i forbindelse med en interpellasjon. Debatt til en enkelt interpellasjon kan vare inntil 30 minutter og hver representant får ordet en gang, interpellanten og ordføreren to ganger, taletid tre (3) minutter. Den som stiller en interpellasjon og den som svarer kan fremme forslag som tas opp til avstemning om ikke ordføreren eller 1/3 av kommunestyret motsetter seg dette.

Interpellasjon og svar skal vedlegges protokoll for kommunestyremøtet.

Grunngitte spørsmål

Grunngitte spørsmål er forespørsler som gjelder konkrete forhold eller saker. Et kommunestyremedlem kan skriftlig fremme spørsmål til ordføreren senest tre (3) dager før kommunestyremøtet. Spørsmålet legges ut til kommunestyrets medlemmer i møtet.

Spørsmålsstilleren leser sitt spørsmål i sin helhet og ordføreren gir sitt svar i kommunestyremøtet. Spøreren kan be om ordet for tilleggsspørsmål og / eller oppklaringer.

Det er ikke anledning til debatt og det kan ikke fremmes forslag i forbindelse med grunngitte spørsmål.

Spørsmål og ordførerens svar vedlegges protokoll for kommunestyremøtet.

Åpen post

Utvalg og kommunestyret har fast sak på dagsorden. Ved åpen post gjelder følgende saksbehandlingsregler:

- Spørsmålet skal sendes skriftlig til møtesekretariatet og ordfører helst i forkant av møtet, men senest umiddelbart ved møtets oppstart.
- Det skal være korte spørsmål som begrenses til ett minutt.
- Møteleder bestemmer rekkefølgen på spørsmålene.
- Åpen post skal settes opp som et eget punkt på sakslisten, fortrinnsvis til slutt.
- Organets medlemmer, inkludert leder, kan orientere kort om en dagsaktuell sak, stille et spørsmål, eller reise en aktuell problemstilling som angår kommunale forhold og er av allmenn interesse.
- Ordfører, utvalgsleder, kommunedirektør eller kommunedirektørs representant i organet kan gi et svar eller en kort kommentar til innleggene.
- Det skal ikke fattes vedtak i forbindelse med spørsmål/saker som fremmes under åpen post.

- Spørsmålsstilleren har, ved behov, anledning til å komme med én kommentar/presisering til svar.
- Det kan også åpnes for korte kommentarer fra andre i organet.
- Spørsmål og svar vedlegges protokollen fra møtet.

Møteordningen i formannskapet

Formannskapets møter holdes i hovedsak på onsdager klokka 10:00-16:00. Ved spesielle anledninger kan møtetidspunkt endres og møtets varighet forlenges. Det varsles senest ved innkallingen til møtet.

Møteordning i utvalg og råd

Utvalgsmøter holdes på dagtid og innenfor normal arbeidstid. Som hovedregel legges utvalgsmøter på ulike dager av hensyn til ordførers, kommunedirektørens og rådnes mulighet for møte og forslagsrett.

I forbindelse med møter i styrer, råd og utvalg legges det til rette for partivise eller partisammensatte gruppemøter. Gruppemøter godtgjøres ikke.

Saksforberedelse

I henhold til kommuneloven er det utarbeidet rutiner for behandling av saker som skal legges fram for folkevalgte organer.

Det er kommunedirektøren som har ansvaret for at sakene er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt. Kommunedirektøren skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter, overordnede instruksjoner og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

I saker som legges fram til politisk behandling skal kommunedirektøren i utgangspunktet ha et forslag til vedtak. Dette kan likevel ha visse unntak.

Innkalling – utsending av sakslister

Innkallingene til politiske møter skal være fullstendige med saksframlegg og vedlegg.

Presentasjoner, skal så langt det er mulig, sendes i forkant i møtet.

Sakene gjøres tilgjengelige via ACOS møteportal og på kommunens hjemmeside senest ei uke før møtet. Ved avvik fra dette varsles de folkevalgte.

Medlemmer av de folkevalgte organene kan fremme egne forslag til vedtak i saker som skal behandles. Slike forslag skal alltid leveres elektronisk gjennom møteportalen i ACOS.

[Her går du inn til ACOS møteportal \(nettside\).](#)

Møteplikt og forfall

Som folkevalgt har du plikt til å delta i de organene du er valgt inn i, med mindre du har en gyldig grunn til å være fraværende. Dette er bestemt av kommuneloven paragraf 8-1. Medlemmer som er til stede i et folkevalgt organ når en sak tas opp til avstemming, plikter å stemme.

Det er anbefalt at folkevalgte merker seg møtedagene og unngår å planlegge ferier eller andre arrangementer på disse dagene. Arbeidstakere har krav på fri fra arbeidet for å møte i folkevalgte organer, og kommuneloven paragraf 8-2 gir bestemmelser om rett til fri fra arbeid.

Arbeidstakere som har et kommunalt eller fylkeskommunalt verv på heltid eller deltid, har også rett til permisjon fra sitt arbeid på møtedagene i fire år eller for resten av valgperioden.

Forfall ved politiske møter

Hvis en folkevalgt må melde forfall til et politisk møte, må dette meldes inn så snart som mulig, Gyldig forfallsgrunn skal oppgis. Meldingen skal sendes skriftlig på epost til politikker@gjovik.kommune.no med kopi til gruppeleder og møteleder.

Det er møtesekretariatet som innkaller vararepresentanter ved forfall. Rekkefølgen på varamedlemmene er valgt inn etter kommunevalget skal følges. Dersom en vararepresentant ikke kan stille i møtet, må også denne oppgi gyldig forfallsgrunn.

Dette ansees som gyldige forfallsgrunner:

Sykdom	Melding pr e-post anses som tilstrekkelig. Det er ikke nødvendig med sykemelding fra lege eller ytterligere spesifisering av sykdommen. Ved langtidssykemelding skal sykemelding innleveres til møtesekretariatet, av hensyn til den faste politikergodtgjørelsen.
Velferd	Bestemmelsen gjelder såkalt «sterke velferdsgrunner». Som eksempler kan nevnes barnepass og tilsvarende omsorg for pleietrengende familiemedlemmer eller store familiebegivenheter i nær familie. Egne barns skoleavslutning og tilsvarende kan også godkjennes.
Bortreist	Bestemmelsen gjelder når særlig lang reisetid eller reiseavstand gjør det uforholdsmessig belastende å dra hjem til Gjøvik for å delta i ett enkelt møte.

Presserende arbeid Denne årsaken skal, som det framgår av begrepet, bare brukes i helt presserende tilfeller. Kommuneloven slår fast at «Arbeidstakere har krav på fri fra sitt arbeid når det er nødvendig på grunn av møteplikt i kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer». Melding om forfall grunnet presserende arbeid må være godt begrunnet og skal være meldt i god tid før møtet slik at begrunnelsen kan vurderes i forkant.

Annen møteavvikling

Hvert møte starter med navneopprop. Nye medlemmer eller varamedlemmer blir presentert for de andre medlemmene. Erfarne politikere bør ta ansvar for å inkludere nye medlemmer eller varamedlemmer i utvalget/rådet.

Fjernmøter

Kommuneloven åpner for bruk av fjernmøter. Dette innebærer at møtedeltakerne ikke sitter i samme lokale, men likevel, ved hjelp av tekniske hjelpemidler, både kan se, høre og kommunisere med hverandre.

Loven åpner for at enkelte representanter kan delta digitalt, mens resten av organets medlemmer sitter fysisk samlet i et møtelokale – et såkalt hybridmøte. Hvis denne løsningen velges, er det imidlertid ikke et alminnelig (fysisk) møte i kommunelovens forstand, men et fjernmøte etter kommunelovens paragraf 11-7.

En viktig forutsetning for at fjernmøter kan holdes er at kommunestyret har vedtatt at det skal være adgang til å holde fjernmøter, enten i nærmere angitte organer, eller generelt i alle politiske organer. Det er så opp til det enkelte organ å beslutte dette i det konkrete tilfellet.

Kommunestyret kan også holde møter som fjernmøter, men også her må det først ha blitt fattet vedtak om dette.

Det skal framgå av innkallingen til møtet om det er et fjernmøte eller et fysisk møte.

Ved fjernmøter skal det tilrettelegges for publikumsdeltakelse på samme måte som for fysiske møter.

Dersom kommunestyret ikke har åpnet for fjernmøte og det er innkalt til et alminnelig fysisk møte, vil møteplikten innebære at man må delta fysisk i møtet, så lenge det ikke foreligger en gyldig forfallsgrunn. Det altså i de tilfellene ikke adgang for faste enkeltrepresentanter til å delta digitalt i det fysiske møte.

Eksterne eller personer fra administrasjonen kan holde en orientering via digitale løsninger. De folkevalgte, på sin side, plikter å delta i det fysiske møtet, med mindre det skal defineres som et fjernmøte i henhold til kommuneloven.

Hvis det skal avholdes fjernmøter, er det viktig at politikerne på forhånd har avklart eventuelle usikre momenter rundt den tekniske løsningen med IT-avdelingen. De samme og generelle kravene til personvern- og informasjonssikkerhet, samt krav om godkjent teknisk løsning gjelder.

Alle som skal delta i et fjernmøte plikter å sjekke det tekniske utstyret på forhånd i rimelig tid før møtet.

Gitt kravet om at deltakerne skal kunne se og høre hverandre, bør møtet avbrytes av møteleder dersom dette kravet ikke er innfridd. Møtet skal da avbrytes inntil kravene igjen kan oppfylles.

Folkevalgtopplæring, kurs og samlinger i valgperioden

Det gjennomføres felles folkevalgtopplæring ved oppstarten av hver kommunestyreperiode for kommunestyrets medlemmer. Tilsvarende gis det opplæring innenfor de ulike utvalgene og rådene samt andre folkevalgte oppgaver.

Hvert år utarbeides det budsjettpost for kompetanseheving av folkevalgte. Deltakelse på kurs og seminarer som gir kompetanseheving legges fortrinnsvis til frikjøpte dager for formannskap og utvalgsledere. Deltakelse utover dette godkjennes av ordfører i tråd med retningslinjer og budsjett.

Fritak fra verv som folkevalgt

Fritak fra verv som folkevalgt er regulert i kommunelovens paragraf 7-9. [Dette kan du lese om du på lovdata.no.](#)

En folkevalgt kan søke om fritak fra sitt verv, men det er opp til kommunestyret å avgjøre om fritak skal gis, basert på om det foreligger en lovlig fritaksgrunn.

Søknad om fritak må være så konkret begrunnet at det er mulig å vurdere den opp mot kommunelovens bestemmelser.

En søknad om fritak kan gjelde for et kortere tidsrom eller for resten av valgperioden.

Hvis den folkevalgte ikke lenger oppfylder valgbarhetsvilkårene - for eksempel ved å ha meldt (folkeregistrert) flytting - skal det ikke søkes om fritak. Ved slike tilfeller fremmes sak om nytt valgoppgjør for valgstyret.

Fritaksgrunner

Ifølge lovgiver skal det mye til før folkevalgte kan få fritak fra verv. Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne, kan imidlertid kommunestyret, etter søknad, fritta den folkevalgte for vervet midlertidig eller for resten av valgperioden. Med vesentlig ulempe menes

- helsemessige årsaker
- lang reisetid eller reiseavstand som gjør det uforholdsmessig belastende å dra til Gjøvik for å delta i møter
- lengre utenlandsreise eller opphold
- store omsorgsoppgaver som gjør det uforholdsmessig belastende å ivareta vervet som folkevalgt
- andre særegne forhold

Kortere fritak

Ved ønske om fritak inntil fire måneder skal det i utgangspunktet ikke leveres fritakssøknader, men meldes forfall til hvert enkelt møte. Dette forutsetter at fritaket omhandler én eller flere av fritaksgrunnene.

Vurderingskriterier

Når søknad om fritak skal vurderes, skal det legges vekt på

- om grunnlaget for søknaden var kjent på det tidspunktet da den folkevalgte samtykket i å bli valgt
- om det er mulig å redusere søkerens **vesentlige ulempe** på andre måter enn å innvilge fritak
- om søknaden inneholder tilstrekkelig dokumentasjon

Krav til dokumentasjon

Det må framgå av søknaden hvilke verv det søkes fritak fra. Søkeren skal så langt det er mulig dokumentere fritaksgrunnen i form av for eksempel legeerklæring (krav ved egen sykdom), studiebevis, bostedsbevis/leiekontrakt, arbeidskontrakt, reisedokumenter.

Saksgang- og behandling

Søknader om fritak skal sendes på epost til postmottak@gjovik.kommune.no med kopi til ordfører og gruppeleder.

Ved behov kan administrasjonen hente inn ytterligere dokumentasjon. Saken kan drøftes med søkerens gruppeleder.

Når det søkes om varig fritak fra kommunestyret, skal det alltid vurderes om fritaket kan gjøres midlertidig, slik at søkeren kan gjeninntre i vervet sitt ved en senere anledning.

Saken skal sendes ut samtidig som øvrige saker til kommunestyret. Saken bør minimum inneholde hvilke verv det søkes fritak fra, fritaksgrunn og lovanvendelse.

Saken skal fremmes på første mulige kommunestyremøte. Kommunestyrets vedtak er endelig og kan ikke påklages.

Suppleringsvalg

Opprykk, nyvalg og suppleringsvalg er regulert i kommunelovens paragraf 7-10. [Du kan lese mer om dette på lovdata.no.](#)

Hvis antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet eller et annet folkevalgt organ som er valgt av kommunestyret, er blitt for lavt, kan kommunestyret selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Disse varamedlemmene skal velges fra den gruppen som har et for lavt antall varamedlemmer (suppleringsvalg).

Hvis det viser seg at denne framgangsmåten fører til at ett kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det, hvis det er mulig, velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn.

Hvis det viser seg at et parti har for få varamedlemmer til kommunestyret kan det foretas suppleringsvalg, da i henhold til valgloven paragraf 14-2.

Det skal også foretas nytt valgoppgjør når en vararepresentantplass er blitt ledig, dersom fylkesordføreren eller ordføreren finner dette nødvendig.

Nye varamedlemmer skal da velges ut fra kandidatkåringen for partiet ved siste kommunestyrevalg. Det er ikke kommunestyret som skal behandle valg av nye medlemmer/varamedlemmer til seg selv – det må valgstyret gjøre.

Godtgjøring og arbeidsvilkår

Folkevalgtes arbeidsvilkår og regler om godtgjøringer er fastsatt i egen forskrift.

Se [forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring i Gjøvik kommune](#)

Håndbok for folkevalgte gjelder i tillegg til denne forskriften.

Faste godtgjøringssatser tar utgangspunkt i godtgjøring for stortingsrepresentant og justeres årlig ut ifra denne. Godtgjøring som stortingsrepresentant = referanselønn.

Godtgjøringen til folkevalgte skal dekke forberedelse til møtene, deltakelse i møtene og etterarbeid i forbindelse med møter samt nødvendig samarbeid med administrasjon og andre.

Møtegodtgjøringer

Møtegodtgjøring utbetales til valgte medlemmer i folkevalgte organer i Gjøvik kommune, og følger fastsatte satser i egen forskrift.

Følgende mottar fast godtgjøring:

Fast frikjøp		Frikjøpsprosent	Sats
Ordfører		100 %	100 %
Varaordfører		100 %	85 %
Opposisjonsleder		50 %	42 %
Formannskapsmedlemmer		20 %	16,8 %
Utvalgsledere		20 %	16,8 %
Gruppeledere			2 %
Ledere av eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse			2 %
Leder kontrollutvalg		20%	16,8 %

Ved lavere frikjøpsprosent reduseres den faste godtgjørelsen tilsvarende.

Folkevalgte som er frikjøpt 20 prosent eller mer, skal ikke ha godtgjøring for deltakelse i kommunestyremøter, formannskapsmøter eller møter i andre utvalg/råd.

Folkevalgte som er frikjøpt mindre enn 20 prosent får godtgjøring pr. møte i tillegg.

Medlemmer av kommunestyre, formannskap og faste utvalg uten fast godtgjøring gis 1600 kroner pr. møte. Dette gjelder også leder for ungdomsrådet og leder for klageutvalget.

Medlemmer i råd og nemnder skal ha redusert sats på 750 kroner pr. møte

Pliktig deltakelse på opplæringsmøter, seminarer og lignende på vegne av kommunen gir rett til dekning av tapt arbeidsfortjeneste og møtegodtgjøring.

Det gis ikke møtegodtgjøring i forbindelse med møter, seminarer eller lignende som ikke er formelt innkalt, for eksempel anledninger hvor man er invitert og det er frivillig oppmøte.

Det gis ikke møtegodtgjøring for gruppeledermøter og partipolitiske møter.

Det kan gis møtegodtgjøring for enkelte møter der politikerne er valgt inn for å møte. Dette gjelder blant annet samarbeidsmøter i skoler og barnehager.

Det gis i utgangspunktet ikke godtgjøringer for styreverv i private bedrifter. Der er det styrets egne godtgjøringer som gjelder.

Ordfører kan, i samarbeid med administrasjonen, vurdere om det skal gis møtegodtgjøring i tvilstilfeller.

Godtgjøring til ordfører

Ordfører skal ha godtgjøring som stortingsrepresentant. Ordfører skal ikke ha møtegodtgjøring pr. møte.

Ordfører kan søke om ettergodtgjøring i inntil tre måneder dersom ordfører ikke har jobb eller pensjon å gå til etter avsluttet valgperiode. Dersom avtrådt ordfører får ny jobb før tre måneder har gått, faller ettergodtgjøringen bort.

Godtgjøring til varaordfører

Vervet som varaordfører kan gi frikjøp i inntil 100 prosent stilling og skal godtgjøres med 85 prosent av referanselønn. Ved lavere frikjøpsprosent reduseres den faste godtgjørelsen tilsvarende.

Varaordfører skal ha ordførers lønn mens ordfører har ferie eller permisjon. Når varaordfører trer inn i funksjonen som ordfører ved ferie eller sykdom, gis varaordføreren godtgjøring lik ordførerens godtgjøring. Dette gjelder også i arbeidsgiverperioden.

Det gis mulighet til å søke om ettergodtgjøring i inntil tre måneder dersom varaordfører ikke har jobb eller pensjon å gå til etter avsluttet valgperiode. Dersom avtrådt varaordfører får ny jobb før tre måneder har gått, faller ettergodtgjøringen bort.

Godtgjøring til opposisjonsleder

Opposisjonen utnevner/velger opposisjonsleder ved konstitueringen av nytt kommunestyre. Opposisjonsleder gis frikjøp i inntil 50 prosent stilling og skal godtgjøres med 42 prosent av referanselønn.

Det gis mulighet til å søke om ettergodtgjøring i inntil tre måneder dersom opposisjonsleder ikke har jobb eller pensjon å gå til etter avsluttet valgperiode. Dersom avtrådt opposisjonsleder får ny jobb før tre måneder har gått, faller ettergodtgjøringen bort.

Mobiltelefon, pc og aviser

Ordfører, varaordfører og opposisjonsleder får dekket utgifter til mobiltelefon etter bestemmelsene i retningslinjer for elektroniske kommunikasjonstjenester (EK-tjenester) i Gjøvikregionen.

Ordfører, varaordfører og opposisjonsleder får og dekket utgifter pc og to digitale aviser gjennom vervet.

Godtgjøring til formannskapets medlemmer

Som medlem i formannskapet gis det frikjøp med 20 prosent stilling som godtgjøres med 16,88 prosent av referanselønn.

Det forventes at formannskapsmedlemmer er tilgjengelige for politisk arbeid og møter tilsvarende fire dager pr. måned i tillegg til kommunestyremøter på kveldstid.

Formannskapets medlemmer skal ikke ha godtgjøring for kommunestyremøter og/eller utvalgsmøter.

Varamedlemmer som møter i formannskapet gis møtegodtgjøring som for kommunestyremøter og eventuelt tapt arbeidsfortjeneste.

Godtgjøring til utvalgsledere

Utvalgsledere for faste utvalg (ikke klage- og kontrollutvalg) gis frikjøp med 20 prosent stilling som godtgjøres med 16,88 prosent av referanselønn.

Det forventes at utvalgsledere er tilgjengelige for politisk arbeid tilsvarende fire dager pr. måned i tillegg til kommunestyremøter på kveldstid.

Utvalgsleder skal ikke ha godtgjøring for kommunestyremøter og/eller utvalgsmøter.

Ledere og medlemmer i råd

Ledere i eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse godtgjøres med 2 prosent av referanselønn.

Leder for ungdomsrådet gis en godtgjøring på 1600 kroner pr. møte.

Medlemmer i råd og nemnder skal ha godtgjøring på 750 kroner pr. Møte

Gruppeledere

Gruppeledere i politiske partier som er representert i kommunestyret gis fast godtgjøring med 2 prosent av referanselønn.

Leder av kontrollutvalg

Leder av kontrollutvalget gis frikjøp med 20 prosent stilling som godtgjøres med 16,88 prosent av referanselønn.

Leder av klageutvalget

Leder for klageutvalget gis en godtgjøring på 1600 kroner pr. møte.

Tapt arbeidsinntekt

Godtgjøring for tapt arbeidsinntekt skal gis når utøvelse av kommunale verv direkte medfører tap i egen inntekt.

Tapt arbeidsinntekt pr. dag dekkes med inntil 3850 kroner per dag. Godtgjøringen er regnet ut ifra brutto årsinntekt på 1.000.000 kroner, dividert på 260 dager.

Som grunnlag for dekning av tapt arbeidsinntekt skal representantene kun ta med inntekt som direkte påvirkes/reduseres ved utøvelse av vervet.

Dokumentasjon er en bekreftelse fra arbeidsgiver for trekk i lønn ved fravær. Timelønn og/eller lønn for hel dag, inkludert feriepenger, må dokumenteres.

Arbeidsgiver til folkevalgte kan alternativt søke refusjon for lønn ved fravær grunnet politiske møter.

Selvstendig næringsdrivende skal dokumentere tap ved ligningsattest og egenerklæring som sannsynliggjør tapet. Udokumentert tap som er sannsynliggjort dekkes med inntil 3850 kroner pr. dag. Ordfører kan etter særlig vurdering innvilge å dekke tap ut

Ordfører kan etter særlig vurdering innvilge å dekke tap utover 3.850 kroner.

Ulegitimert tap

Etter egenerklæring fra representanter som har faktisk tap av inntekt gis det dekning for tapt arbeidsinntekt med 1.650 kroner pr. dag inkludert feriepenger og arbeidsgiveravgift.

Den enkelte representant plikter å sette opp oversikt som sannsynliggjør tapt arbeidsinntekt som grunnlag før utbetaling.

Reduksjon av fast godtgjøring

Dersom en folkevalgt med fast godtgjøring har fravær, som ikke skyldes legitimert sykdom, i mer enn en fjerdedel av møtene i det organet vedkommende er valgt inn i, kan det medføre reduksjon i framtidig fast godtgjøring.

Permisjoner

Ordfører, varaordfører og opposisjonsleder har rett til å søke om permisjon fra sine verv på lik linje med andre arbeidstakere slik arbeidsmiljøloven og kommuneloven tilsier. Under permisjonen beholder den folkevalgte sine godtgjøringer i inntil to uker.

Dette gjelder disse permisjonene:

- Svangerskapspermisjon
- Omsorgspermisjon
- Fødselspermisjon
- Foreldrepermisjon
- Permisjon ved barns og barnepassers sykdom

Søknad om permisjon avgjøres av kommunestyret.

Kjøregodtgjøring i forbindelse med vervet

Som folkevalgt har du krav på å få dekket reiseutgifter dersom du bor mer enn fire kilometer fra der møtet avholdes. Utgiftene dekkes etter de til enhver tid gjeldende satser i statens reiseregulativ.

Du kan også få dekket utgifter til parkering for møter du er innkalt til. Utgiftene dekkes for parkering på billigste måte, det vil si på kommunal parkeringsplass (for eksempel Mjøsstranda eller Gjøvik gård). Parkeringsutgifter dekkes mot framlagt kvittering. Kravet må legges inn i gjeldende system av den enkelte.

Barnepass og omsorgsoppgaver

Utgifter til barnepass og andre omsorgsoppgaver som man i forbindelse med utførelsen av vervet ikke selv kan utføre, dekkes for den tiden en må leie inn slik hjelp.

Kostnaden må være legitimert, og skal attesteres av den som har utført tjenesten. Dekning gis for barn til og med 12 år.

Utbetaling av godtgjøring

Godtgjøringer til folkevalgte utbetales den 12. i hver måned over kommunens lønnsystem.

Fast godtgjøring for folkevalgte med frikjøp utbetales hver måned, det vil si 12 ganger i året.

Øvrige godtgjøringer utbetales på grunnlag av innlevert krav i gjeldende system. Den folkevalgte er selv ansvarlig for å sende inn krav innen oppgitt frist.

Godtgjøringen til stortingsrepresentantene, som er referanselønn for godtgjøringene i Gjøvik, reguleres i utgangspunktet en gang i året. Som regel er dette 1. mai, men noen ganger senere. Referanselønna til politikerne i Gjøvik endres senest ved lønnskjøring i august. Politikerne får etterbetalt fra den datoen referanselønna ble endret i Stortinget.

Sykepenger, pensjon og yrkesskade

Folkevalgtes rettigheter for pensjon, yrkesskade og sykepenger omtales i forskriftens paragraf 13, 14 og 15.

Sykepenger

Ordfører, varaordfører og opposisjonsleder følger kommunens sykepengeordning,

Folkevalgte med rett til sykepenger skal varsle politisk sekretariat ved sykdom.

Pensjonsordning

Folkevalgte med frikjøp over 20 prosent skal innlemmes i den ordinære tjenstepensjonsordningen for ansatte i Gjøvik kommune i henhold til kommuneloven paragraf 8-7.

Yrkesskade

Ordfører, varaordfører og opposisjonsleder er dekket av tilsvarende kollektive personalforsikringer som ansatte i Gjøvik kommune i samsvar med kommuneloven paragraf 8-9.

Hvordan fremme krav om godtgjøring for møter, kjøring og andre utgifter

For å legge inn krav om møtegodtgjøring, tapt arbeidsfortjeneste eller utgifter til kjøring med mer bruker du Visma Expense.

Se [brukerveiledning for å sende inn krav om godtgjøring](#)

For å få dekket tapt arbeidsfortjeneste må du lever dokumentasjon fra arbeidsgiver på lønn.

Praktisk informasjon

Digitale løsninger

All saksbehandling og saksutsendelse foregår digitalt ved at saksdokumenter og vedlegg gjøres tilgjengelige i ACOS politikerportal og på kommunens hjemmeside. De folkevalgte varsles om utsendelse.

Gjøvik kommune sin hjemmeside

[Alle offentlige sakspapirer med vedlegg legges ut på Gjøvik kommune sin hjemmeside under møtekalenderen.](#)

ACOS møteportal

I møteportalen finner du alt som omhandler politiske møter. Her legges innkalling, sakslister, alle saksframlegg, protokoller og møteplan ut. I tillegg kan du finne relevant informasjon som for eksempel håndbok for politikere, brukerveiledninger og lignende.

Saker som er unntatt offentlighet kan kun leses i møteportalen.

For å logge inn i møteportalen brukes ID-porten/Min-ID/Bank-ID.

Elektronisk votering i møte

I kommunestyremøter bruker Gjøvik kommune for tiden voteringsløsningen fra Aventura. Her kan du sette deg på talerlisten, be om replikk, fremme forslag og avgi stemme. Løsningen kan brukes på smart-telefon, nettbrett eller PC. For å logge inn brukes ID-porten/Min-ID/Bank-ID.

Kommune-TV

Alle kommunestyremøter blir sendt direkte på kommunens web-tv. Sendingene kan også sees i ettertid.

Kontor, møterom og adgang

Ordfører og varaordfører disponerer egne kontorer i rådhuset.

Opposisjonsleder skal ha tilgang til arbeidsplass i rådhuset. Det er kontorer i tredje etasje som kan bookes. Det er også en arbeidsplass ved politisk ledelse i første etasje som kan benyttes. Opposisjonsleder kan benytte møteromsfløyen i rådhuset til møter.

Formannskapsmedlemmer og utvalgsledere kan benytte kontorplasser i tredje etasje i rådhuset.

Folkevalgte har adgang til møteromssenteret på kveldstid og i helger.

Formannskapsmedlemmer, utvalgsledere og gruppeledere kan få nøkkelt kort. Booking av møterom skjer via kundesenteret eller politisk sekretariat.

Den som har bestilt møterom er ansvarlig for at rommet ryddes etter bruk. Brukte kopper og lignende skal settes inn i oppvaskmaskin (møteromssenter) eller i egne ryddestasjoner ved kafeen.

E-post

Ved behov kan det opprettes egen gmail-konto for hver enkelt folkevalgt. Dette er for å sikre kommunikasjonen mellom den folkevalgte og politisk sekretariat. All kommunikasjon med sekretariatet vil foregå via denne epost-adressen.

Utstyr

Alle folkevalgte som er valgt inn som fast medlem i kommunestyret, formannskapet eller et fast utvalg kan få 6000 kroner til kjøp av egnet elektronisk utstyr som pc eller nettbrett i løpet av valgperioden. Den folkevalgte må levere kvittering for kjøpet.

Ved fritak i perioden vurderer administrasjonen om den folkevalgte i stedet skal få låne pc gjennom kommunens utlånsordning.

Politisk sekretariatet har egen pool med pc til utlån til varamedlemmer som ikke får støtte til utstyr og som ikke har egnet utstyr selv.